

Vuonna 1923 elokuun 2 päivänä kokoontuivat Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet, puheenjohtaja Lavonius, herrat Tanner ja Wuolijoki sekä varamiehet Auer, Heinonen ja Palmgren.

1 §.

Pankin johtokunnan v.t. puheenjohtajan valtioneuvos Ramsayn sekä jäsenten Gråstenin ja Bromsin tulla saapuville otettiin käsiteltäväksi Pankin valuuttapolitiikka.

Herra Broms esitti asiaa koskevan promemorian.

(Liite 93.)

Syntyneessä keskustelussa

Herra Tanner tiedusteli, millaisia toimenpiteitä markan arvon vakaana pitäminen on viime aikoina vartunut ja mistä johtuu, että markan arvo on viime päivinä parantunut.

Herra Broms ilmoitti, että mitään muita valuuttapoliittisia keinoja ei ole käytetty kuin ulkomaisen valuutan myyntiä. Joku aika sitten loritilit vähenivät 80 miljoonalla markalla ja silloin täytyi Suomen Pankin ostaa markkoja Ruotsissa. Samalla puhuja huomautti, että vaikka markan kruunuarvo on parantunut, niin dollariarvo on pidetty vakaana. Ainoastaan muutamia kertoja oli dollariarvon sallittu jossain määrin vaihdella. Näin oli menetelty kahdesta syystä, ensiksikin oli näyttänyt välttämättömältä estää kruunun kurssin liian suuret vaihtelut, koska ne olisivat aiheuttaneet häiriöitä loritileillä, ja toiseksi oli katsottu tarpeelliseksi pitää silmällä myöskin punnan kurssin vakavuutta, jotta vienti, jonka hinta saadaan pääasiassa punnissa, ei olisi häiriintynyt. Näistä kahdesta syystä oli toisinaan luovuttu seuraamasta yksinomaan dollarin arvoa ja määrätty markan arvo tasoitellen dollarin, punnan ja kruunun kesken.

Herra Wuolijoki tiedusteli myykö Suomen Pankki valuuttaa pääasiassa yksityispankeille vai suoraan tuontiliikettä harjoittaville.

Herra Broms ilmoitti, että aikaisemmin myytiin pääasiassa pankeille; mutta sen jälkeen kun Pankki on

ryhtynyt ilmoittamaan valuuttakaupastaan, ovat tuojat alkaneet kysyä valuuttaa suoraan Suomen Pankilta.

Herra Wuolijoki tiedusti vielä, onko yksityispankeille aikaisemmin myönnetty alennus valuuttojen hinnassa poistettu.

Herra Broms ilmoitti, että sanottu alennus on poistettu, koska yksityispankit ansaitsivat sillä aiheuttomasti.

Herra Lavonius epäili, onko Suomen Pankilla aihetta viejään hyväksi poiketa pyrkimyksestään vakaannuttaa markan dollariarvo.

Herra Wuolijoki yhtyi edellisen puhujan epäilyksiin. Viejät tekevät laskelmansa ^a korkeammassa mitta-kaavassa - niin pienet punnan arvon vaihtelut kuin tässä ovat kysymyksessä, eivät ollenkaan tunnu heidän laskuissaan. Samalla puhuja halusi kuulla, onko kenelläkään läsnäolijoista tietoa siitä, mitä puutavarateollisuuden piirissä ajatellaan asemasta. Puhujan käsityksen mukaan oli tilanne viejille edullinen, jos voidaan olettaa, että markka ei parane, sillä metsänomistajat ovat taipuvaisia myymään halvemmalla kuin viime vuonna.

Herra Broms ilmoitti, että Pankin saamien

tietojen mukaan ei valuuttakysymys ole ollut esteenä metsäostoille. Englannin olot ehkä vaikuttavat jonkun verran lamauttavasti; mutta kuitenkin tuntuvat käsitykset puutavarateollisuuden piirissä melkoisen toiveikkailta.

Herra Lavonius oli puolestaan valmis antamaan viejille kurssigarantiaa aina marraskuuhun 1924 saakka. Mutta tämä kysymys voi tulla puhujan mielestä esille vasta sitten kun viejät tulevat pyytämään sellaista garantiaa.

Pankkivaltuusmiehet päättivät käsityksensä lausua, että Suomen Pankin on edelleen pyrittävä pitämään markan dollarikurssi vakaana, kuitenkin huomioon ottaen kruunun kurssin vaikutukset lörityleihin.

Samalla Pankkivaltuusmiehet päättivät kehoittaa Johtokuntaa seuraamaan metsänostoja ja tekemään ensi kokouksessa Pankkivaltuusmiehille selkoa käsityksestä, mikä niiden perusteella voidaan muodostaa puutavarateollisuuden asemasta lähimmässä tulevaisuudessa.

Käsiteltäväksi otettiin tämän jälkeen valuutan termiinakauppa.

Herra Lavoniuksen mielestä ei ollut aihetta tällä kertaa ryhtyä termiinakauppoihin. Jos valuuttoja oste-

taan niin pienellä alennuksella, kuin Johtokunta ehdottaa, niin Suomen Pankki voi kärsiä liian suuria tappioita. Jos Pankki ryhtyisi valuutan termiinakauppoihin määräten siinä noudatettavat kurssit, ilmaisisi Pankki määrätyn valuuttapoliittisen kannan lähintä aikaa varten, mutta kun Pankki ei siinä kohden vielä itsekään ole varmalle kannalle asettunut, ei sen puhujan mielestä tule antaa yleisölle aihetta uskoa, että jokin kanta on otettu.

Herra Wuolijoki katsoi, että Pankin tulisi tehdä pienempiä termiinakauppoja.

Herra Tanner yhtyi herra Lavoniuksen lausuntoon.

Pankkivaltuusmiehet päättivät lausua pitävänä suotavana, ettei valuutan termiinakauppaan ainakaan mainittavammassa määrässä ryhdytä ennen uutta neuvottelua Pankkivaltuusmiesten kanssa.

Tämän jälkeen herra Broms poistui.

2 §.

Esiteltiin jatkuvaan käsittelyyn kokouksissa viime kesäkuun 20 päivänä pöytäkirjan 3 §:n kohdalla ja viime kuun 18 päivänä pöytäkirjan 7 §:n kohdalla

esillä ollut Johtokunnan viime kesäkuun 20 päivänä lähettämä kirjelmä n° 41 sekä kirjelmää seurannut "Fastighetsbanken i Finland, aktiebolag, Clas v. Collan'in" allekirjoittama promemoria. Senlisäksi olivat Pankkivaltuusmiesten nähtävänä olleet kertomukset Suomen Kiinteistöpankki Osakeyhtiön toiminnasta vuosina 1920, 1921 ja 1922 sekä sarjaan B kuuluva kappale pankin obligatsioita.

Pankkivaltuusmiehet katsoivat, että vaikka se luotto, minkä Johtokunta ilmoittaa myöntäneensä Suomen Kiinteistöpankki Osakeyhtiölle ulkomaan rahan määräisten obligatsioiden lunastamiseen, olikin ollut taroituksenmukainen toimenpide, ei korkoalennuksen myöntäminen tästä lainasta olisi paikallaan, koska Kiinteistöpankki ilmeisesti kykenee maksamaan lainasta säännömukaisen koron, tämän vaikuttamatta sen asemaan mutta kuin että osakkaille tuleva osinko jonkun verran alenee.

Pankkivaltuusmiehet eivät näinollen voineet suostua Johtokunnan kirjelmässään ehdottamaan koron alennukseen.

Eri mieltä oli herra Palmgren, joka katsoi, että Johtokunnan ehdotukseen olisi suostuttava. (Kirjelmä 93.)

3 §.

Esiteltiin Valtiovarainministeriön viime kuun 25 päivänä lähettämä kirjelmä n° 2207 ynnä sitä seurannut jäljennös Viron tšekäläisen ministerin kirjeestä. (Liite 94.)

Herra Gråsten ilmoitti, että Valtiovarainministeriö oli, nähtävästi sen vuoksi, että asialla oli kiire, pyytänyt myöskin Johtokunnalta lausuntoa esitellyssä kirjelmässä kosketellusta asiasta. Johtokunta oli jo lausuntonsa laatinut ja puhuja luki sen.

Sittenkuin herra Gråsten ilmoitti Johtokunnan voivan muuttaa lausunnossaan kohdan, johon Pankkivaltuusmiehet eivät katsoneet voivansa yksimielisesti yhtyä, päättivät Pankkivaltuusmiehet lähettää siten muutetun Johtokunnan lausunnon Valtiovarainministeriölle ja ilmoittaa yhtyvänsä siihen. (Kirjelmä 94.)

4 §.

Esiteltiin kokouksessa viime kuun 18 päivänä pöytäkirjan 6 §:n kohdalla esillä ollut Johtokunnan viime kuun 14 päivänä lähettämä kirjelmä n° 43 ynnä sitä seurannut selvitys Rahapajan kustannuksista. Tämän lisäksi oli Pankkivaltuusmiehille jaettu monis-

tettuna Johtokunnan viime toukokuun 29 päivänä lähettämä kirjelmä n° 38 sekä Rahapajan johtajan lausunto Kauppa- ja Teollisuushallitukselle. (Liite 91.)

Puheenjohtaja ilmoitti, että lausunto, jonka Johtokunta viime toukokuun 29 päivänä lähetti Pankkivaltuusmiesten viime joulukuun 29 päivänä tekemästä pyynnöstä, oli ollut kolmen valtuusmiehen käsiteltävänä viime kesäkuun 1 päivänä. Tällöin nämä pankkivaltuusmiehet olivat havainneet, että Eduskunnan vastauksessa Hallituksen esitykseen kuluvan vuoden tulo- ja menoarvioksi oleva kehoitus harkita Rahapajan yhdistämistä Suomen Pankkiin, minkä johdosta Valtiovarainministeriö viime joulukuun 18 päivänä lähettämässään kirjelmässä pyysi asiasta Pankkivaltuusmiesten lausuntoa, tarkoittaa ilmeisesti sitä, että harkittavaksi olisi otettava Rahapajan asettaminen Suomen Pankin hallintoon ja hoitoon.

Tämän johdosta mainitut kolme pankkivaltuusmiestä oli Johtokunnalta pyytänyt uuden lausunnon, mikä nyt esitettiin.

Pankkivaltuusmiehet päättivät antaa asiasta Valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon. (Kirjelmä 95.)

Vakuudeksi:

H. N. O. Rautava